

Bränningen

Medlemsblad för Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
- Årgång 27 -

Nr 3 2014

Innehåll:

Sid 2 Svartsundsrännan kan jubilera...

Sid 3 SRF:s styrelsemöte.

Sid 4-5 "Alf av Blidö", en förlisning man minns.

Sid 6-7 Österdagarna och "kaptan Westman"

Sid 8 Sommarkrönikan 2014.

Sid 9 DiBiS-bilden.

Sid 10 Treårsplanen, Tävlingsdags

Sid 11 Vi minns Lennart Olsson.

Sid 12 Adventskaffe

För 10 år sedan...

... startade vi med ett av de största projekt som föreningen jobbat med. Restaureringen av Svartsundsrännan.

Vad vi gav oss in på då hade vi ingen aning om. Några kommentarer som hördes i bakgrunden var, att de senaste 20 åren har 5 försök gjorts, utan att det blivit något resultat. När vi utrett vad som krävdes för att ev. komma igång med arbetet, blev vi ännu missmodigare.

MKB (Miljökonsekvensbeskrivning) behövdes, och det första svaret som kom in krävde en minimisumma på 60 000 kronor för att göra en sådan. Vi hade fått 25 000 kronor i Leaderbidrag för att göra en förstudie. Som tur är finns det något som heter Google, och där hittade vi ett liknande projekt. Vi använde det som mall och lyckades åstadkomma en MKB som godkändes. Det tog dock drygt 1 år att färdigställa Miljökonsekvensbeskrivningen och alla handlingar, Markupplåtelsekontrakt, samrådsprotokoll, kostnads kalkyler, Byggnadslov, mm. Dessutom skulle alla handlingar vara i 13 kopior. Resan upp till Miljödomstolen med 13 pärmar blev spännande och intressant. Sedan följde domstolsförhandlingar här i Söderhamn och lång väntan på beslut.

Så kom det efterlängtdade beslutet hösten 2005. Sedan väntade några svåra veckor innan beslutet fått laga kraft, och det var i början på december. En av förutsättningarna att vi skulle kunna genomföra projektet var STUCAB:s medverkan, vilket innebar att de skulle kunna göra grävningarna som ett utbildningsprojekt, och de behövde tid att förbereda detta på. Trots bara några veckors förberedelse kunde de sätta igång den 9 januari.

Några korta minnen från genomförandefasen.

När beslutet vunnit laga kraft satte kommunen igång att fälla träd på båda sidor om rännan för att maskiner mm skulle kunna få fritt spelrum. Den 27 december skulle jag åka ut med en kompis från Jämtland och visa honom vilket projekt vi gett oss in på. När jag kom i backen ovan parkeringen och fick se vad som hänt höll jag på att tappa ratten av ren förskräckelse. Träd huller om buller, ris och stubbar, isblock. Hoppas inte Margareta Örn Liljedahl kommer ut för att se detta. Men efter några dagars städning kunde jag andas ut.

På invigningsdagen den 10 juni när massor av folk, Alirs orkester, landshövding, kommunalråd m.fl. var på plats, dök en tant upp, som hade stuga ute på Skatan. Hon hade lämnat Skatan i september (bodde i Uppsala) och hade inte haft någon kontakt med Söderhamn under tiden. Hon stod på bron och var helt förtvivlad:

"Vem är ansvarig för denna förstörelse, vad har den lummiga kanalen tagit vägen?? Vad är det som händer.." Efter ett tag lugnade hon sig och jag hoppas idag, att hon har accepterat förstörelsen.

2006

2014 Är det 10 år sedan vi startade projektet. 2016 är det 10 år sedan vi invigde själva kanalen och 2017 är det 10 år sedan hela sträckan var klar. Skall vi ha något jubileum?? Hur skall vi fira detta? Vi är öppna för förslag.

/Lennart A

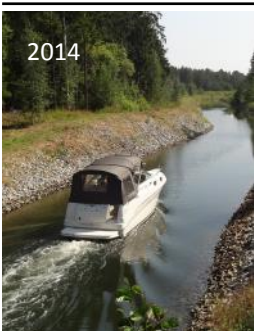
2007

2006

2012

2014

Omslagsbilden.

En av många båtburna skärgårdsbor, som nu nyttjar den genom sekler omtalade och mytomspunna Svartsundsrännan.

Här en bild från sommaren 2014, tagen efter att allt ogräs och sly röjts bort. Tyvärr åkte en del av de planterade träderna och buskarna med vid röjningen, vilket är påtalat till kommunen.

FOTO: Hans Fryklund

SRF:s styrelse invaderade Rönnskär!

Undertecknad är ledamot i SRF:s styrelse (Skärgårdarnas Riksförbund). En gång om året brukar vi ha ett fysiskt styrelsemöte, annars är det telefonmöten som gäller. I slutet av juli förlades mötet till Rönnskär. Tidigare har vi träffats på Nämndö och Vinön, men nu var det dags för Häsingekusten.

Under ett dygn från lunch till lunch försökte vi lösa våra kommunikationsproblem, information och långtidsplaner. Inte så lätt på så kort tid, men uppföljning sker via mail och telefon.

Rönnskärs vandrarhem var en idealisk plats för ett sådant här möte. Att sitta i "f.d. lotsutkiken" med den miljön omkring sig var inspirerande. Mat hade vi med oss från Söderhamns Catering, och transportererna sköttes av Tobbas Skärgårdsservice.

Vandrarhemmet är en pärla och om kommunen förverkligar planerna på att upp-rusta även Fyrmästarbostaden, kan det bli ett objekt i den strategiplan som nyligen presenterades. Men att få Söderhamn att etablera sig som semesterort kan bli svårt. Det finns några "pärlor", Stenö Camping och bad, Enskärsorn, Rönnskärs vandrarhem och Skärså restaurangen.

Stugorna som kommunerna byggt på öarna är en resurs, men svårt att marknadsföra och brist på aktiviteter. I och för sig kan det vara skönt om man vill ha lugn och ro, att slippa "aktivitetsstressen".

Lotsstugan som den såg ut 1923 och Lotsstugan idag 2014.

Visst är skärgården vacker men ack så otillgänglig, om man inte har egen båt eller bekanta som har stuga eller båt. Det är långt kvar till att kalla sig för "semesterort", men målet att ordna annorlunda konferenser, arrangemang som tävlingar och dylikt bör man jobba vidare på.
/ Lennart Andersson

Fr v: Bengt Almkvist Ordf. från ST Anna, Sten-Åke Persson Hven, Anders Olsson Gräsö, Eva Widlund Vinön, och Anette Larm-Johansson Orust. FOTO: Lennart A.

Kontaktuppgifter:

Esbjörn Lundström 070-563 00 97

Anders Holgersson 070-546 37 46

Gunnar Schewelius 070-544 21 10

mail@elia.x.se

www.elia.x.se

EIO ELTEST – dolda elfel kan vara livsfarliga.

Elanläggningar åldras precis som allt annat i ett hus. Ju fler år som går, desto större risk att något händer med din anläggning som kan leda till allvarliga skador och i värsta fall döden. Har elinstallationen i din bostad passerat bästföre-datum? Låt oss göra ett EIO Eltest, **Rot-avdraget gäller då fel ska rättas till som upptäcktes vid en EIO Eltest**

Vi utför alla i branschen förekommande arbeten, till exempel:

Belysningsinstallationer

Kraftinstallationer

Golvvärme

Datanät, fiber

Inbrottslarm

Brandlarm

Industriinstallation

Projektering

Offertter

"Alf av Blidö"

Lars Brolin återkommer här med en berättelse ur sina gömmor.

En förlisning man minns uppe i Hälsingland är när tvåmastade galeasen "Alf av Blidö" gick under, vid Bålsö utanför Hudiksvall. Det unika med denna förlisning är på vilket sätt lotsförman *Hilding Röstlund* med hjälp av tyskar och ett mod, snudd på dårskap, lyckades rädda alla. Det var storm, 15 minusgrader, krig i Europa, julafton 1939.

"Alf" är på resa från Myrnäs i Sundsvalls distrikt destinerad till Stockholm. Med 27 standards virke i lastrummet och 22 på däck. Vädret blev allt sämre. Man hade för avsikt att gå i lä innanför Agö, men när man kom till Bålsö var hon redan ur kurs och farligt nära reven på grund av tjocka och snöyra. En brottsjö kastade upp Alf på ett rev, botten fläktes upp från fören till midskepps och hon vattenfylldes snabbt.

Om räddningsbragden som sedan följde kan man läsa i Hudiksvalls Nyheter den 27/12 1939:

"Under rådande snötjocka och storm på lördagseftermiddagen gick galeasen "Alf av Blidö" på grund vid norra stranden av Bålsön i Hudiksvalls skärgård. "Alf" var på väg från Sundsvall söderut och hade tydligen i mörkret och tjockan alldeles förlorat orienteringen. Galeasen gick hårt på grundet och sjön låg starkt på, varför det snart var klart att båten skulle bli vrak. Besättningen, fem man stark, hade inte annat göra än att invänta dagningen för att se, om någon räddning skulle ges. Det var ingen trevlig väntan i kylan och under de ständiga brottsjöarna.

På söndagsmorgonen hade lotsen Röstlund en lotsning för en tysk ångare, som var på väg norrut till Stocka. Tysken passerade icke långt från vrakplatsen och här fick Röstlund syn på dem. Från den tyska ångaren satte man omedelbart i gång med åtgärder för att bärga besättningen. En livbåt satte kurs mot vraket, men

när man kom till detsamma visade det sig ogörligt att i den grova sjön lägga till omedelbart. Det blev ingen annan råd än att lotsen Röstlund med ett livbälte omkring sig och med en lina fick hoppa i sjön och på det sättet ta sig fram till vraket.

Sedan man fått denna förbindelse emellan vraket och livbåten lyckades man med livbojens och linans hjälp hala två av männen på vraket upp i livbåten. Räddningsarbetet försvårades dock av att livbåten oupphörligt kastades från platsen, och man beslöt därför att anskaffa en ny ankartross på det tyska fartyget. Här lämnades de två räddade varefter den tyska livbåten återvände till haveristen.

Man kastade nu ankar och lyckades på samma sätt som förut rädda de kvarvarande jämte Röstlund, som under tiden befunnit sig kvar på vraket. När samtliga 13 man befunno sig

i livbåten kom en brottsjö och ankartrossen slets av igen och livbåten vattenfylldes. Nu var inget annat att göra än att i den vattenfyllda livbåten drivas mot land. Röstlund var givetvis lokaliserad på Bålsön och de genomvåta och genomfrusna männen fingo nu begiva sig den 2½ km långa vägen till Bålsöns fiskeläge, där lotskuttern hämtade de halvt förfrusna, vilka sedan togos ombord på den tyska ångaren, där natten tillbringades.

På juldagen inforslades de med bilar till staden. De flesta tycktes ha kommit ifrån kallbaden utan några men, utom andre styrmannen på tyska ångaren, som på grund av den dåliga fotbeklädningen han hade, under vandringen över Bålsön fått fötterna förfrusna och därför måst läggas in på Hudiksvalls lasarett..... Styrmannen får bereda sig på minst en månads sjukhusvistelse."

Galeasen "Alf av Blidö" från "Görans dykhörna".

Numera överlotsen
Hilding Röstlund.

En fantastisk räddningsbragd.

Röstlunds räddningsbragd var sagolik och djärv, framhåller lotsförman A. Henriksson, Hudiksvall, vid ett samtal med Söderhamns Tidning. Med en räddningslina om livet kastade sig Röstlund i vattnet och lyckades, trots brottsjöarna, nå fram till haveristen. Svårigheten var att komma ombord utan att krossas mot fartygets sida. Den tyske styrmannen hade emellertid fått en del instruktioner av Röstlund, hur han skulle förfara. Man hade kommit överens om att släppa efter på linan just när det kom en brottsjö, som var hög nog att lyfta den simmande över relingen. Det var en fantastisk djärv idé, men planen lyckades. I samma ögonblick, som en väldig brottsjö vräkte ner mot fartyget, släppte styrmannen efter på linan, varvid Röstlund lyckades kasta sig över relingen och hamnade på haveristens däck.

I samma ögonblick, som Röstlund kommit på benen, såg han hur en av besättningsmännen höll på att drunkna i det vattenfyllda maskinrummet. Det var en jungman, som kastats ned

dit av en brottsjö och icke lyckades ta sig upp. Han var redan medvetslös, då Röstlund fick tag i honom och drog upp honom på däck.

Hur farligt räddningsarbetet egentligen var är det naturligtvis svårt att tänka sig. Vid tillfället rådde mer än 12 graders kyla. Männens genomvåta kläder frös till ett ispannar, som hindrade dem i deras rörelse. Haveristen var fullkomligt överisad.

Röstlunds prestation måste betecknas som övernaturlig, säger lotsförmannen. Men även Röstlunds tyska medhjälpare har skött sig på ett sätt, som står över allt beröm. Deras så farliga resa med livbåten från "Antares", bemannad med 10 frivilliga, bland vilka befunnos, på Röstlunds förslag, andre styrmannen och en 63-årig båtsman.

Fina utmärkelser.

Hilding fick även motta fina utmärkelser för sin modiga insats. Bland annat Stockholms Tidningens förtjänstplakett och 300 kronor ur kapten Westermarks fond.

Huvudpersonen i fråga tog dock det mesta med ro och framhävde i stället den tyska ångarens "Antares" besättning, som med risk för eget liv, gjorde allt för att rädda några svenska sjömän.

Fakta om "Alf av Blidö"

Fartygstyp	- Tvåmastad motorgaleas	Maskin	- 60 Hkr
Byggd	- 1875 i Skånevik	Ägare	- Karl Erik Söderman
Material	- Trä	Befälhavare	- J.G.R. Söderman, Oxhalsö, 35 år
Mått	- 24,59mx6,93mx3,49m	Besättning	- 5 man

En dikt tillkommen till följd av denna förlisning och räddningsinsats, tillägnad lotsar och sjömän:

NI MÄN

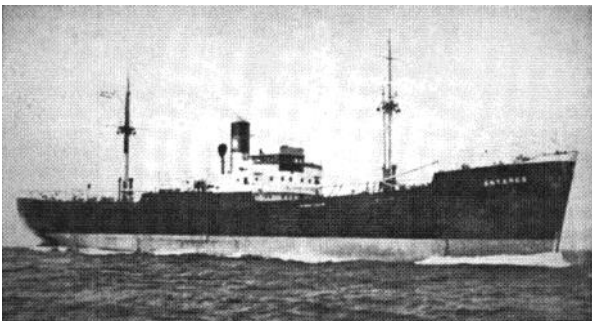
av Sten Sjövilson

*Ni män vid segel och åra,
I maskin och på däck, i befälshytt och skans,
Ni äro män som bedåra,
I en krämaretid där ej storsinhet fanns.
Ni visa att samarbete går an,
Utan baktanke, svek och intrig.
Med livet som insats ni slåss för varann,
Medan statsmän hetsa till krig.*

*Ni, som hatet och döden trotsar,
I mörker och stormar vid kust och hav,
Ni tappre sjömän och lotsar:
Ett mänskligt föredöme ni gav!
Ni får nog ej järnkors och vasamedalj
-er bana är inte så lagd-
Och det är ett överkommeligt svalg,
Mellan krigskonst och hederlig bragd.*

*Ni män av heder och ära,
Er gärning är ej för berömmelse gjord,
Men den ligger mitt hjärta så nära,
Att skänka er blott några enkla ord,
Ett tafatt försök till en hjältedikt,
I en krämaretid, fördömd,
Där hjältar glömmas för skrån och slikt,
Men gör krämaren själv berömd.*

Källor: Hudiksvalls Nyheter. Göran Nilsson, marinforskare. Nedan www.europeana.eu.

ANTARES fick även ett slut på svenskt vatten, på västkusten, när hon var inhyrd av tyska krigsmakten.

Antares observerades av kapten Slaughter ombord på den engelska ubåten Sunfish. Man fick syn på Antares omkring kl. 20:00, men först en timme senare hade man kommit tillräckligt nära för att avfyra. Två torpeder avlossades och en tog i maskinskottet. Effekten blev förödande och Antares tycktes vika sig och fattade eld. Panik och slagsmål bröt ut när man försökte sätta ut livbåtarna, som i flera fall kapsejsade. Lotsbåtarna gick ut och möttes av kringflytande lik, överlevande i livbåtar och Antares som inte sjunkit helt ännu. Från Antares kunde man rädda 20 soldater och 14 besättningsmän, vilka fördes in till Lysekil.

Bärgning: Antares påträffades av tre sportdykare från Alingsås. Senare erhöll dykare från Lysekil bärgningsrätten på fartyget.

Fyndlista: Skeppsklockan, fältflaskor, porslin, glas, bälten, stövlar och kikare, vilka finns i privat ägo.

Status 1994: Vraket är knäckt på mitten men för- och akterskepp ligger fortfarande i linje. Bryggan har rasat ner i salongen. I lastrummet ligger rester av kollasten kvar, tillsammans med militärfordon och lämningar av hästar och människor.

Övrigt: Livbåtarna skänktes till lotsarna i Lysekil. En klocka som bärgades av sportdykare på 1960-talet kunde med hjälp av massmedia härledas till en tysk soldat, vars mor, som fortfarande var i livet, återfick klockan. Ångmaskinen var på 342 Nhk. Många av de döda blev begravda på Kvibergs kyrkogård i Göteborg. En gravsten finns uppsatt där de ligger.

3.

FOTO: Hans F/Sture C

ÖSTERDAGAR

1.

2.

BILDERNA:

- 1 Anneli Nillbrand överlämnar en sockertång och en sockertopp till föreningen.
- 2 Kristina och Christoffer Geijer, Uppsala besökte Österdagarna.
- 3 Sven-Olov Wikström gestaltar Walfrid Eriksson "han med kassar-na", känd profil i staden.
- 4 "Kaptan Westman" alias Lasse Lodmark, berättar för folket utanför sitt hem Östra Storgatan 14.
- 5 En piga (Lina Lodmark) på Öster på väg till grisarna med skulor hälsar på "Kaptan Westman".
- 6 Ann Cathrin Andersson spinner garn.
- 7 Stefan Langendorf, skicklig på sin nyckelharpa.
- 8 Gunilla Häggbom tillhandahåller nyttiga grönsaker.

5.

6.

7.

8.

VISAN OM "BOTTEHAFVETS" FÖRLISNING

- skillingtryck med 22 verser, författare okänd ?-

Befälhavare på S/S "Bottenhafvet", 1877 till förlisningen 1895, var Johan Mauritz Westman (1841-1908). Kapten Westman byggde sin bostad på Öster, Östra storgatan 14, som nu ägs av familjen Lars Lodmark och Lars iklädde sig Kapten Westmans skepnad på "Österdagarna", som syns på ett par av bilderna.

NA 2014

1.

En visa vill jag sjunga
Om båten Bottenhaf,
Som nyligen förliste
Och åtta fick sin graf,
Uti det djupa hafvet
Bland vågors brusande,
Det skulle hafva varit
En hisklig syn att se.

2.

Ångbåten Bottenhafvet,
Af trä det skrofvet var,
Som förr har bort kasseras
Men ej har blifvit af,
Ty rutten var hans botten,
Det kan man väl förstå,
När endast rena vattnet
På honom håll kan slå.

3.

Från Söderhamn han reste
Och upp till Umeå
Och der han lasta timmer,
Tillbaka skulle gå.
Han vackert väder hade,
När ankarer gick opp,
Maskinen var i ordning
Och förde båten bort.

4.

Besättningen på båten
Jag här uppgifva kan,
Bestod utaf två kvinnor
Och utaf nio man,
Dessutom var en fröken
Som följde med också.
I Mariehill sin syster
Hon ville helsa på.

5.

På kvällen klockan åtta
Var vinden på sydväst
Det regnade, blef tjocka,
Och blåste, utan läck.
Att vända om tillbaka,
Var ej att tänka på,
Ty mörkret hade kommit
Och det ej kunde gå.

6.

När klockan slagit tio,
Då hade vinden snott;
Det blåser så det hviner,
Han gick då på sydost.
Och hafvet då uppbryster
Till en förfärlig storm,
Det fräser upp i riggen,
Som av en skallerorm.

7.

Och så kom maskinisten
Upprusande på däck
Och ropte till kaptenen,
Att båten sprungit läck
Och att maskinens pumpar
Ej orka göra slut,
Uppå det myckna vattnet,
Som strömmar utan prut.

8.

Kaptenen kommenderar
Då styrman att gå ned,
Uti fartygets inre
Och efter vattnet se.
När styrman kom tillbaka,
Han sade vattnet steg,
Då fingo alla männen
I handpumpen ta vid.

9.

Sen klockan hade slagit
Och blifvit öfver tre,
Så kommer det en störsjö,
Som synes vara vred,
Förflyttar då däckslasten
Åt styrbords sida ned,
En annan kommer efter,
Så att han kränges ned.

10.

Kaptenen föll nu af
Att söka Jernäshamn.
Förut det varit mörkt,
Så det har ej gått an.
Förseglen nu uppsträcktes
För att få större fart.
Det kunde ock behövas
Ty elden slocknar snart.

11.

Kaptenen kommenderar
Då styrman till att gå,
Att hemta upp fruntimren,
Som i salongen stå.
Och gråtande af rädsla
De rusa genast upp,
Uti sin tunna klädsel,
På hyttens tak gick opp.

12.

Och på kommandobryggan
Nu alla samlats har,
Ty båten hastigt sjunker,
Han ligger nu i mar.
De börja nu att ropa
Till Gud uti sin nöd.
Nu se de ingen räddning,
Men blott en säker död.

13.

Två farkoster man hade,
Blott en af dem var kvar;
Den andra hade farit
Med det upprörda haf.
Ty allt nu börjar brista
Och kastas öfver bord.
Det svårt nu är att hålla
Sig fast med mannarnas mod.

14.

Kaptenen sa till styrman:
"Gör loss vår enda båt
Och hjälp där ner fruntimren,
Ty här så går vi åt."
Och styrman detta lyder
Och upp i båten går
Och kvinnorna de klaga
Och fälla mängen tår.

15.

I detta ögonblicket,
Tre sjöar komma på
Och gör det största väsen,
Som någonsin kan gå.
Först fattar den i båten,
Som styrman sitter i
Och kastar den då hastigt,
I böljans raseri.

16.

Och däckslasten var surrad
Med grofva kettingsband,
Men stormen rycker sönder
Och kastar om hvaran.
Den lade sig i massor
Uti det hvilda haf
Kring skrofvet att bereda
De arma menskors graf.

17.

Den tredje brottsjön kommer,
Så rytande och vred
Och kastar så kaptenen
Bland timmermassan ned.
Och böljan tänker sluka
Sitt rof i största hast,
Men han af alla krafter
Höll sig i timret fast.

18.

Rorgångaren han hade,
Beredt sig på allt svårt
Och rusade på timret,
Till den lifräddningsbåt,
Som styrman nu försöker
Att hålla sig uti,
Att rädda någon menska
Från dödens batteri.

19.

Nu höres hjerteropen
Från kvinnorna de tre,
Ett ömt farväl åt världen,
Den de ej mer skall se;
Ty de i dödens sköte
Nu hastigt ryckes bort,
Ej något mera möte
Med vännerna de fått.

20.

Kaptenen och en gosse
Styrmannen lyckats nå,
Att kasta till en lina
Och dem i båten få.
Nu voro fyra räddad,
Fast ännu fruktansvärd,
Ty hafvet rysligt ryter
Och långt till land det är.

21.

De hörde jemmerropen
I deras stora nöd,
Som slungas ibland timret
Och der de få sin död.
Att hjälpa någon mera
Försöks, men ej går an
Och nu de måste styra
Sin farkost emot land.

22.

Ack, härigenom lifvet
Så gladeligt vi gå,
Vi veta icke för oss,
Hvad död vi en gång få
När lifvet står och blomstrar
Så starkt i unga bröst,
Så slocknar lifvets gnista
För dödens kulna höst.

Sommaren 2014

En personlig krönika av Sture Claesson

A lltid lika spännande att se hur sommaren kommer att gestalta sig.

För länge sedan var det första jag gjorde när vi kom ut till holmen att kolla läget efter en höst, vinter och vår då stugan legat invintrad och i dvala. Att hoppa på stenarna längs stranden runt hela holmen med en känsla av upptäckarglädje och sedan kanske ro ut till de närmaste rabben. Kunde man göra några strandfynd?

Nu gläds man mest åt alla fåglar. De kollade jag inte så noga på som liten. Staren har kommit till en av holkarna igen efter flera års frånvaro. Ejderhonan var tidig, mitt på holmen låg hon, så att man höll på att kliva på henne. Det blev fyra ungar efter 25-30 dygn. Strandskatorna fina att se på och för första gången en trädkrypare, som hittat ett kryp-

Trädkryparen vid sitt kryphål.

hål i skjulet. På holmen har koltrast, flugsnappare, talgoxe, skrake, snöskata sina bon. Svalorna har ännu en fristad i grannarna båthus, måsarna som vanligt på skorstenen envisa med att landa på nya altantaket trots att en naturtrogen ugglan tronade där. Ett ständigt skurande.

Fåglarna gillade väl en bra sommar de också, liksom "gubbarna", som fortfarande höll på med oljesaneringsarbetet efter två och ett halvt år.

Midsommaren var lite kylig, men trotjänaren "Korshamn" fick i alla fall göra premiärturen från stan på midsommarafton. Förbi Flaket, genom Stugsundshålet med Grundviks gröna fyr om babord. Stugsunds hamn bara en skugga av sitt forna jag. Kurs på Garpholmen, runda Djupviksgrundet vars stenar numera för det mesta ligger i dagen. Så ligger Morviksharet där, för 55:e året i rad, sett med "Korshamn:s ögon".

Men någon trängsel på fjärden var det inte, inte som förr i tiden, då transportmedlet till söderhamnarnas sommarparadis för det mesta var per båt. För att citera ur Lasse Mårtensgårds senaste bok om Lennart Torstensson, där Lennart berättar:

"På lördagarna stängde alla företagen affärerna, satte sig i båtarna och drog iväg. Bertil Olsson, som hade snabbaste båten, väntade tills alla åkt. Då kom han och brassade förbi. Han hade ratt mitt i båten, och stod där i vita handskar, utan att titta åt sidorna."

Vad berättar loggboken mer? Jo, när jag haft några mysiga stunder med Gabrielle Roland Waldén i hängmattan, ja det vill säga med hennes skärgårdsskildring "*Sandskär i mitt hjärta*", där jag kände mycken samhörighet med hennes minnen. "*Träbåtens dag*" den tolfte juli i Borka. Varför inte. Vädret idealiskt och träbåtar är ju alldeles speciella och vid Borka brygga trängdes de denna dag.

Ett par kyrkhelger blev det också, Rönnskär och Storjungfrun. Den senare med fyrvisning och allt. 1960 var jag uppe i fyren för första gången. Den 9:e augusti SSS-regatta, "*Storjungfrun runt*", och gastning i sonens segelbåt. Att göra våra strandhugg på Orn, Lilljungfrun, Segelvik, Svartsundet hörde även till denna sommar och Janne Krantz på IOGT i Morviken blev det också, där vi trots nykterhetslöftena fick skratta åt hans många inte alltför nyktra och rumsrena historier. Men humor är humor, tack och lov... Vi ses nästa sommar!

Ugglan tänkt att avskräcka kackande måsar.

Ådan med sina fyra nykläckta ungar, vid stranden utanför stugan, den 5 juni.

Träbåtsarmadan på väg in mot Borka brygga den 12 juli 2014.

DiBiS-bilden.

På bilden www.dibis.se, SES 116, alltså tagen av Specialbild, "Eldfest i Färsjön" (om det stämmer?), som var med i förra Bränningen har vi fått några namn. (Lilla bilden nedan).

"Simlära" i mörk skjorta är **Evert Backman** från Stugsund. Framför honom Torbjörn Frisk, bak 4:a fr.v. Karl-Erik Hübinette, närmast Backman t.h. Sonja Sandemalm??, sittande i mitten Åke Hagelin, 3:a fr.h. Kjell Edenholt, t.h. svarta badbyxor ev Per Wanzelius och hans syster längst ut i randig badkappa.

Nu testar vi en annan bild från Specialbilds arkiv, SES 120.

Här vill vi veta vilken badplats det är (är det också Färsjön), vilket år och naturligtvis om någon av personerna känns igen. Du kanske kan visa bilden för någon som du tror kan veta något om detta.

På www.dibis.se finns fler bilder, som du kan hjälpa till att identifiera. Ju fler bilder som blir identifierade dess bättre. Då ökar "värdet".

Kust & Skärgårdsföreningen har också många fina bilder som behöver gås igenom och ges kompletterande text så långt möjligt. Det är både pappersbilder och diabilder. De ligger i vårt arkiv på Fiskaremuseet. Där finns ett speciellt rum inrett för ändamålet.

Vill du hålla i en studiecirkel som jobbar med detta så hör av dig till Denny eller Sture i Skärgårdsföreningen.

Treårsplan förverkligad!

Att driva ett museum på ideell basis är inte lätt. De svåra frågorna är underhåll och drift som skall klaras av genom ett bidrag från kommunen på 12 500:- kr och medlemsavgifter. Investeringar är inte att tänka på med de ordinarie bidragen, utan här måste vi lita på bidrag från länsstyrelsen och kommunen i första hand, samt Sparbanksstiftelsen.

Resumé: 2011 bestämde vi oss för att upprätta en 3-årsplan, som omfattade en rejäl skylt och en broschyr år 1. Ett arkiv för alla handlingar och bilder som vi haft gömda i garderober lite här och där år 2. Slutligen hoppades vi på att kunna få spisen godkänd för eldning. Det visade sig också att trossbotten måste totalrenoveras.

I förra numret av Bränningen berättade vi om läget då, skylt, broschyr och spis var klara medan arbetet med trossbotten och arkiv pågick.

Målsättningen var:

Allt skall vara klart innan Österdagarna i juli, då vi öppnar igen.

Men det blev i september 2014 alla objekten var åtgärdade och finansierade. Dessutom fick vi också till en utescen efter snabbt genomfört arbete av Hans Fryklund och Björn Eriksson. Dessa två stod också för allt arbete med Arkivet.

Kostnaderna för de olika objekten:

Skyltar och broschyr	15 000:-
Arkiv	8 000:- + (Arbetet helt ideellt)
Spis och skorsten	75 000:-
Trossbotten	99 000:-
Utescen	5 000:- + (Arbetet helt ideellt)
Totalt	202 000:-

Nu är det dags för en ny 3-års plan.

Hela Fiskarebostaden måste målas om, fönster restaureras, stuprännor lagas. Listan kan göras lång. I november tar vi beslut om vilka åtgärder vi skall försöka genomföra de närmaste åren.

/Lennart

Källaren under utställningslokalen synas.

Representanter för Perex Bygg AB, Kust & Skärgård och Läns museet synar det nya golvet.

FOTO: Lennart A.

Solig musikunderhållning från den nya ändamålsenliga scenen.

FOTO: Lennart A.

Vi har fått många gåvor. Här ser vi en sparkstötting med plats för 2 barn, och en barnvagn. Detta har vi fått av Anneli Nillbrand och hennes familj + en sockertopp med tång!

Mycken tack !

Tävlingsdags!

Bilden handlar om någon typ av fiske, men hur användes redskapet?

Skicka in ert förslag om hur "makapären" används,

till: E-post: lennart.andersson@soderhamn.com

eller post: Lennart Andersson

Flåta 14

82691 Söderhamn.

Senast den 25 nov.

Pris kan hämtas på Gäddan 1:a advent. Lycka Till!

Lennart Olsson har lämnat oss.

Lennart Olsson, född 1928 och medlem i Skärgårdsföreningen sedan starten 1982, har lämnat oss. Hela livet ägnade Lennart åt båtar och fiske och det som har med hav och skärgård att göra. Grimshararna har varit hans fasta punkt i det avseendet, inskolad i fiske och båtbyggeri, närmast av sin farfar och sin far Robert.

Lennart var 14 år när folkskole- och fortsättningsskoletiden var avslutad. Då var det att gå i förfädernas fotspår och börja med båtbyggeri och fiske. Farfar var med och startade båtbyggeriet "Nyman och Olsson", duktiga båtbyggare. Ett par båtar per vinter kunde det bli och däremellan en och annan eka och Lennart fick vara med i det arbetet.

Samma mönster följde Lennarts inskolning i fisket. I Sv. Turistföreningens årsskrift 1965 kan man läsa:

"Olssons fiskar en del strömming, lite på sköt, mera med trål. Men laxfisket är det viktiga för dem, de fiskar annat blott när ingen lax finns att få. De lämnar sin vinterbostad på fastlandet så snart isen tillåter och stängas med "Lolita" i drivisen utanför Grimskärs-

hararna för att nå fiskeläget. Så snart de installerat sig gäller det att komma igång med laxlinorna som ger bäst under ett par korta veckor omedelbart efter islossningen. Sedan tar ryssjefisket vid, ryssjor som står i stränderna för främst lax och i någon

mån sik från mitten av maj till in i augusti."

Båten Lolita byggde pappa Robert och Lennart 1958. Båtbyggandet avslutade Lennart på senare år med en båt vars original nu finns på fiskaremuseet och vars ritning gjordes av hans farfar.

Fiskaremuseet låg Lennart mycket varmt om hjärtat. På utställningar, mässor och kulturdagar ställde han alltid upp i skärgårdsföreningens namn och delade med sig av sitt kunskande i nätbindning och repslagning, praktiskt och pedagogiskt och intressant för alla som tittade på.

Vi saknar en stor, varm och generös skärgårdsvän i och med Lennarts bortgång.

/Sture Claesson

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening

Ordförande

Lennart Andersson

lennart.andersson@soderhamn.com

0270-285539, 0270-33030, 070-8168411

Kassör

Barbro Olsson

barbro.olsson@soderhamn.com

0270-14915, 0270-60573

073-0235755

Sekreterare

Hans Fryklund

hans.fryklund@soderhamn.com

0270-281108, 070-5424855

Övriga styrelsemedlemmar

Astrid Forslund, Björn Eriksson, Bengt Hedman, Johnny Andersson, S-G Johansson, Denny Månsson

Suppl: Tord Sundberg, Björn Hedman, Håkan Elffors Johansson

Redaktion Bränningen

Lennart Andersson (ansv. utg.), Hans Fryklund (research o. IT),
Sture Claesson (sättning o. layout)

Hemsidor: www.skargardsforeningen.se www.svartsundsranan.se
www.museileden-soderhamn.se

E-post: info@skargardsforeningen.se

Vi finns nu också på Facebook, sök på
Kust & Skärgård Söderhamn
Kolla du också!

Kust & Skärgårdsföreningens målsättning är att värna om kustens miljö och dess kulturarv. Detta gör vi bland annat genom att träffas i vår klubblokal Gäddan.

Se vår hemsida <http://www.skargardsforeningen.se> under **Aktuellt**. Där finns våra träffar inlagda. Vi jobbar ibland praktiskt, ibland diskuterar vi händelser och historier, skriver och katalogiserar, samt inte minst viktigt, tar en kopp kaffe och macka.

Vi välkomnar alla som är intresserad av Skärgården och dess miljö.

Bg 5705-0700

Medlemsavgiften är 150:- för enskild, 200:- för familj

Välkommen att bli medlem!

Adventskaffe

den 30 november 2014

Kl · 13:00-17:00

kaffe med dopp,

lotteri, utställning m.m.

VÄLKOMMEN !

